

tu- k-a- jati. e ne jska to o i, ki iško prav vrsti obiti tem olno kov al, avil, kot otalnih jski te- en- n- ischa o po- jetni itič- svojo evati ogim planu 1911 do ilo. kkega obni vlo- za- rat. St. plači o za vasi arja e po- fare; njarja rernih knji- ſenih an je a do- nične denar ga, ki ljuje ojemu Kapla- prišel

ayer. Eno svojih hiš je prodal, da je druge gore plačal. Ali kmalu pričel je tudi v prejšnjem dolgovu delati. Njegovi dolgovci so bili tako visoki, da bi moral po postavi davno bankrot napovedati. Tega pa ni storil. Najbolje je postal l. 1908 „duhovniški svetovalec“ katoliškega delavskega društva. Zdaj šele je pot prosto za še večje dolgovce. Društvo imelo prav nobenega premoženja; a vključno je na nasvet Frischa „kupilo“ hotel „Zum Heinen Schiff“. Vse denarne zadeve prevzel seveda Frisch, brez da bi kdaj račune podal. Zdaj se je središča društvena podjetja ustanovljala, tako klet, veliko mesarijo, veliko pekarijo, vse seveda z denarjem lahkomišelnih tertijskih porcijalov. Vsa podjetja se je peljalo seveda na lahkomišelnost in tako so stala kmalu velikem deficitu. Kaplan Frisch povzročil je vsled tega novih posojil. Dobil jih je središča z brezobzirnim izrabljanjem svojih duhovniških službe. In sleparil je! Nekega 74letnega starčka, ki je bil za vse njegovo premoženje v znesku 1000 kron. Celo denarje vbojih sirot je zaplenil. Obračunal ni nikdar. Društveni poročniki niso o računih ničesar izvedeli; prišli so tudi izjavili, da niso nič razumeli in slepo kaplanu zaupali; bili so itak strogo čestiti, ker so izgubili ves svoj denar. Kaplan Frisch se je seveda pred sodnijo delal krajnosti nedolžnega. Ali poročniki njegove sleparskim besedam niso verovali; bil je zločin na dve leti težke ječe. ... Priloga, kazneni sodniji ni mnogo popravila. Pričeli nimajo ničesar od te kazni! Kaplan Frisch se je sedel v ječi in kadar spremeni zopet jetni obleko s črno kuto, poljubljalo se mu je zopet roko. Postal bode zopet „gospod“... kmetje, delavci, hlapci in dekle pa bodejo stara leta slinje požirali, ker jim je njihov duhovniški svetovalec težko pristradane kraje zapravil. Tako nastopa klerikalna povsod!

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi zvezdico (*) so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani zvezdicama (**) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme).

Dne 23. avgusta v Oberzeirungu*; v Brežicah (sejmi).

Dne 25. avgusta v Gamsu**, okraj Stainz; v Idriči; v Knittelfeldu*; v Arvežu*; pri Sv. Križu*; v Ljutomer; v Slovenski Bistrici*; v Središču*; okraj J. Rogatcu*; v Cmureku*; v Birkfeldu; v Belkircu*; okraj Gleisdorf; v Velenju*; okraj Lj. v Laškem*; v Teuffenbachu*; okraj Neumarkt; v Petru*, okraj Oberwölz; v Lj. v Ribnici*; v Marenberg; v Ilzu (hmeljski sejmi), okraj Fürstenfeld.

Dne 26. avgusta v Ormožu (sejem s ščetinarji); okraj pri Ptuj*; v Ljubnem*; v Feldbachu*.

Dne 27. avgusta v Ptuj (svinjski sejmi); v Imenem (sejmi s ščetinarji), okraj Kozje; v Mariboru*; v Stainzu*; v Aoi am Aigen, okraj Feldbach; v Fürstenfeldu*; v Ptuj*; okraj Graška Okolica; pri Sv. Janžu pri Farnu; okraj Hartberg; v Vornu; pri Sv. Trojici*; v Sv. Lenart v Slov. Gor.; v Svičini, okraj Maribor; okraj pri Ptuj (svinjski sejmi); v Gradcu (z rogato živino).

Dne 29. avgusta v Pusterwaldu*, okraj Oberzeiring; v Tomažu*, okraj Ormož; v Rogatcu (sejem s ščetinarji); pri Sv. Petru na Otterbachu*; okraj Cmurek; v Filipcu*; okraj Kozje; v Muti*; okraj Marenberg; v Pišecah*; okraj Slovenji Gradec; v Gradcu (z klavno živino); v Žalcu*; okraj Celje.

Dne 30. avgusta v Wettmannstettenu*, okraj Schladberg; v Kirchbergu ob Rabi*; okraj Feldbach; v Hajdini*; okraj Ptuj; v Brežicah (svinjski sejmi); v Preditzu*, okraj Murau.

Dne 1. septembra v Konjicah*; v Semriachu, okraj Kletten; v Seckau*; okraj Knittelfeld; v Žitkarskem; okraj Sevnica; v Fischbachu*; okraj Birkfeld; v Ptuj*; okraj Šostanj; v Murau*; v Celju*.

Dne 2. septembra v Trnovcih*, okraj Ptuj; v Ptuj (sejem s ščetinarji); v Radgoni*.

Dne 3. septembra v Farnu, okraj Graška Okolica; okraj Maribor; v Ptuj (konjski, govejski in svinjski sejmi); v Gradcu (govejski in konjski sejmi); v Imenem (svinjski sejmi); okraj Kozje.

Dne 4. septembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejmi); v Vuhredu*; okraj Marenberg.

Dne 5. septembra v Rogatcu (sejem s ščetinarji); v Gradcu (z klavno živino).

Dne 6. septembra v St. Ilju v Slov. Gor.*; okraj Lenart; v Brežicah (svinjski sejmi); pri Sv. Pavlu v Poldu*; okraj Celje.

Letoſnja trgatve in zboljšanje vinskega pridelka z ozirom na novo vinsko postav. Ka-

kor sedaj vinogradi kažejo, vtegniti letoſnja vinska letina v kakovostnem in količinskem oziru mnogo bolj- ſa od lanske, zlasti če ne nastopi slabo jesensko vreme. Nahajamo se sicer še vedno v času, ko se lahko še marsikaj v škodo in žalost vinogradnika spremeni, toda po vsem zamoremo že sedaj z gotovostjo trditi, da naj- hujše je že prestano. Seveda potrebuje grozdje ravno sedaj v tem mesecu obile gorkote, t. j. lepih solnčnih dni za enakomerno in popolnoſjo zoritev, vendar se razmeroma, vključno preveč deſevnemu vremenu, lepo razvija in tudi zadovoljivo dozoreva. Ja, v boljſih legah se je celo izvanredno vse lepo razvilo. Temu pa pripomore deloma vsled pridnega škropljenja in ſveplanja zdravo ohranjen listje, deloma pa zadostna vlaga, ki provzroča krepko raſčo. Če bi torej ne bilo ſlučajno tudi v drugi polovici tega meseca (avgusta), odnosno v prvi polovici septembra prav velike gorkote, bo grozdje vseeno boljše in popred dozorelo in bo ſlaſje ter milejše, t. j. manj kisel od lanskega, ker vsled obile vlage asimilirajo (pretvarjajo) listi in drugi zeleni trtni deli hitreje in popolneje, kot ob suſi. Tudi peronospora ne more od druge polovice avgusta naprej znatno ſkodo- vati, ſetudi bi tu pa tam močno nastopila, ker glavno je, da so ostali doſedaj vsi spodnji listi na glavnih po- gankjih okrog grozdja popolnoma zdravi, ker le-ti so za pravilno zorenje in hranjenje grozdja najpomembnejſi. Vrhnji deli, ter na novo nastali stranski izrasli se pa lahko v drugi polovici avgusta jednostavno poreſijo, posebno če so od peronospori napadeni, katero delo celo dobro vpliva na nadaljni razvoj ostalih pogankjov, zlasti pa na hitrejšo in boljſjo dozoretev grozdja. Seveda pa se ne sme nihče z prezgodajo trgatvijo prenaſgiti, ſetudi bi vtegnilo kazati, da je grozdje pred časom dozo- rel, kajti čim dalje oſtane grozdje pri lepem vremenu na trti, tem bolj pridobiva na dobroti, ker ravno v le- pih solnčnih septembriſkih dneh se ſladkorj v grozdju z vsakim daem pomnoſuje, a v istem razmerju pa kislina zmanjſuje, ne da bi pri tem grozdje na ſočni množini kaj zgubilo. Poſlednje se dogodi le, ako se pusti grozd- je na trti toliko časa, da pričnejo jagode veneti ali se skrčevati, kar se pa le v tolikih ſlučajih dela, če se hoče napraviti posebno močno, buteljsko vino. Teh načel se pa v nekaterih krajih nočejo več držati in to večinoma z ozi- rom na novo vinsko postavo za zboljšanje moſta z do- datkom ſladkorja. Glasom § 5. vinskega zakona z dne 12. aprila 1907 sme namreč, kakor znano, vsak pride- lovalec in nakupovalec grozdja, ki potem sam preſa in moſt prodaja, ſladkati svoj moſt z dodatkom gotove množine peſnega (navadnega) ſladkorja. To pa sme sto- riti le s poprejšnjo zaprosbo in z dovoljenjem okrajnega glavarſtva, odnosno pristojnega magiſtrata. Take na- zore pa je odločno zavracati in to iz dovoljnih tehtnih vzrokov. Kdor nalaſt pred časom po nepotrebnem trga, potem pa svoj moſt umetno z dodatkom ſladkorja zboljſa, ima nepotrebne troſke z nakupovanjem dragega ſladkorja in dobi ſlabeſji pridelek, kajti če ne doda vsaj 1½—2 kg ſladkorja na vsakih 100 litrov moſta, ne doſeže poseb- no zadovoljivega vſpeha, ter, kar je najpomembnejſe, ne sme ſladkega moſta prodajati kot »pristni moſt«, od- nosno kot »pristno vino«, in če ſladka, brez da bi to oblasti naznanil, ali brez dovoljenja, zapade ſe posebni kazni do 1000 kron. Naj torej vsakdo odlaſa s trgat- vijo po moſtosti do popolne zoritve, t. j. dokler groz- dni pelji (repki) deloma oleſene in naj ſeže po postavno dovoljenih ſredſtvih v ſvrho zboljšanja ſvojega pridelka le v najſkrajnejſem ſlučaju. Fr. Gombač. (*Prim. Gosp.)

Zakaj gnojimo z umetnimi gnojili?

Marsikateri ſnovi, ki jih raſtlina za svoj razvoj rabi, kakor ſeſezovine, magnezija itd., se nahaja v zemlji toliko, da je ne zmanjka. Ni pa v zemlji toliko duſika, kalija in ſoſorovne kislina, katere ſnovi tvorijo glavni del raſtlinſke hrane. Raſtlina ſicer ne pogine, ako ji dohaja iz zemlje premalo hrane, ampak rodi le ſlab ſad.

Noben goſpodar se ne sme zadovoljiti s tem pri- delkom, ki mu ga da raſtlina sama od ſebe, ampak napeti mora vse ſile, da mu da raſtlina kolikor moſogče največji pridelek in da mu oſtane po dolgem trudu in delu ſe tudi kaj čiſtega dobička.

Kako je k temu pripomoči? Rečeno je bilo v za- četku, da v zemlji ni hranilnih ſnovi v oni količini, ki bi raſti popolnoma zadostovale, torej ne preoſtaja ničesar drugega, kakor ſpraviti one ſnovi umetnim potom v zemljo. Miſlil bo moſogče marsikdo, da to ni ravno potrebno, ker so ljudje prej tudi brez tega živel. Živel so res, če tudi niso kupovali kalija, duſika in ſoſorove kislina, gnojili so pa z domačim hlevskim gnojem, kateri vsebuje tudi prej imenovane hranilne ſnovi, ako tudi ne v taki množini, kakor v današnjem goſpodarstvu jako razſirjena umetna gnojila. Dandanes nam tudi domači živinski gnoj ne zadostuje več, ter smo nekako primorani, poſluſevati ſe ſredſtev, ki nam da jo moſtost na- ſiti zemljo s potrebnimi hranilnimi ſnovmi.

Iz iſtega razloga, s katerega krmimo ſvinje in vole, pitamo goſke in purane, iz iſtega razloga moramo obilno gnojiti zemlji, da nam da kolikor moſogče naj- večji pridelek. Domačega gnojla nam primanjkuje na vseh koncih in krajih in zaradi tega bomo se temraje poſluſevali gnojenja z umetnimi gnojili. Razmere so se v zadnjih deſetletjih jako izpremenile in vpraſanje po vsakovrſnem blagu je danes mnogo večje, kakor v prejšnjih čaſih. Kmetovalce mora gledati, da izbi- je ſvojega goſpodarſtva, kolikor največ moſogče, da mu je moſno držati ſe po koncu.

Na poljih ſe gnoji z umetnimi gnojili najboljše pred oranjem in ſicer s kalijevo ſoljo in Tomaževo

žlindro. Duſik, katerega vsebuje čilski ſoliter, ſe da pri ſetvi in ſicer ena tretjina potrebne množine, druge dve tretjini pa v ſpomladu po vrhu na dvakrat. Za ozimne ſe priporoča vzeti za 1 hektar, to je 1½ orala: 200 kg kalijeve ſoli, 500 kg Tomaževe žlindre in 150—200 kg čilſkega ſolitra. Omeniti je pa treba, da gnojenje ni pravilno in popolno, ako ſe izpusti le eno prej imeno- vanih gnojil. Preveč radi ſe gnojijo naſi kmetovalci ſamo s Tomaževo žlindro; to je ſlično, kakor če bi kdo jedel ſalato ſamo s kisom — manjka ſe olja in ſoli — kalija in duſika. Za travnike ſe jemlje navadno na 1 hektar 200—250 kg kalijeve ſoli in 600—700 kg Tomaževe žlindre; ako je zemlja zelo revna in potrebna ſe duſika, tedaj ſe priporoča potroſti ſe 100 kg čil- ſkega ſolitra.

Loterijske ſtevilke.

Gradec, dne 20. avg.:	80, 64, 45, 9, 41.
Trst, dne 13. avg.:	22, 69, 9, 85, 26.

Prav nenevarna izgleda mala hripavost začetkoma, a po- ſtane lahko nevarna; zato naj jo, kakor tudi bolečine v vratu, pri požiranju, zaslinjenje etc. ſe Fellerjevimi ſline razpuſtiſim, olaj- ſujočim, želiſčnim eſenc-fluidom z zn. „Elzafluid“ čimhitreje od- pravimo. To ſredſtvo naj bi bilo vedno pri domu, ker je najbolj- ſe varſtveno ſredſtvo. 12 ſteklenc za le 5 kron franko poſlje edino priſtne apotekar E. V. Feller, Stubica ſt. 241 (Hrvaſko); tam ſe lahko tudi Fellerjeve ſtaroznane, mile in ſigurno vpliva- joče kroglice z zn. „Elza-kroglice“, 6 ſkaltije za 4 krone franko naročijo.

ZASTOPNIKE

za ſtroje, aparate, tehnične pre- dmete, in novosti vseh vrſt iſče v vseh večjih krajih Štajerske, Koroſke in Kranjske birô

„Zyklop“,

Gradec, 814
Heinrichſtr. 90.

Lepo kmetijsko poſeſtvo

s hiſo in goſpodarskim poſlopljem, meri 7 ora- lov njiv, 6 oralov gozda, 14 oralov travnika in ſadonostnika, ſe v celem pa tudi razkoſeno po- lahkih plačilnih razmerah proda. Cena za oral 720 K; tudi ſe ſeboj odda vſo letoſnjo zrnje. Oglasiſi ſe treba pri laſtniki Jakobu Senekovič v ſitancih (Žitence) h. ſt. 19, poſta ſv. Juri ſlov. goricah. 821

Mlekarnar

(Kuhmajer od. Schweizer)

ſe pod ugodnimi pogoji in dobrem plačilo takoj ſpre- me pri „Gutsverwaltung Rogeiſhof“ pri Hoſach. Mora razumeti mlekarsko ſtroko ter biti v kravarſtvu dobro izurjen. Œeli ſe, da ima več odraslih delavſkih moči. Najbolje oſebna predſtava Ponudbe na 818 „Rogeiſhof Gutsverwaltung“, Poſt Kötſch.

Pozor kmetje! 822

Za prodaji je eden vinograd, 2 joha velik z lepo hiſo in vinska klet. (Johanſki). Ka- teri miſli kupiti, naj ſe oglasi v kratkem v Doklezen pri po- ſeſtniku Janex Pislak.

Viničarſki

ljudje s 3 delavskimi močmi, ki ſe razumejo na obdelovanje ameriſkih trſnih naſadov, ſe ſprejmejo. Vpraſa ſe pri g. Paek, Plankenſtein pri Poličanah. 819

Navadna kuharica

ſtarejša, ki zna ſamostojno navadno domačo hrano ku- hat, ſe ſprejme. Plača po do- govoru. Vpraſa ſe pod „Ordnungsſliebe“ na upravo „Sta- jerca“. 817

1 mlinarski učenec 820

ter 1 pekovski učenec ſe takoj ſprejmeta pri Karl Weſenſchegg v Konjicah.

Prodajalka 816

za trgovino z manuſakturo in ſtrikanim blagom, ki je zelo pridna in zna ſ kupci obveſtati, zmoſna nemſkega in ſlovenskega jezik, ſe ſprejme pod dobrimi pogoji. Vſtop najkſneſe do 1. oktobra t. l. Vpraſa ſe pri Adolfa Orel, ſoſtanj pri Celju.

Ljudska kopelj meſtnega kopaliſča v Ptuj.

Čas za kopanje: ob delavſkih od 1 ure do 2. ure popoldne (blaſajna je od 12. do 1. ure zaprta); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure popoldne.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „Brausebad“ z rjuho K — 70